

POSEBNI POSTUPCI

UVOD

Vrste posebnih postupaka

- SKRAĆENI KRIVIČNI POSTUPAK
- POSTUPCI ZA IZRICANJE MERA BEZBEDNOSTI
- POSTUPAK ZA ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI
- POSTUPCI ZA PREINAČENJE PRAVNOSNAŽNE PRESUDE
- POSTUPCI ZA OSTVARIVANJE PRAVA OSUĐENOG
- POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA LICA NEOSNOVANO LIŠENOG SLOBODE ILI NEOSNOVANO OSUĐENOG
- POSTUPCI ZA IZDAVANJE POTERNICE ILI OBJAVE
- POSTUPAK PROTIV MALOLETNIKA

Skraćeni krivični postupak

- za krivična dela za koja je kao glavna kazna propisana novčana kazna ili kazna zatvora do **osam** godina

Pokretanje skraćenog postupka

- Skraćeni postupak pokreće se na osnovu optužnog predloga javnog tužioca ili na osnovu privatne tužbe kada postoji **opravdana sumnja** da je određeno lice učinilo krivično delo
- Pre nego što odluči da li će podneti optužni predlog ili odbaciti krivičnu prijavu, javni tužilac može u najkraćem mogućem roku preduzeti **određene dokazne radnje**

Sadržaj optužnog predloga

- Optužni predlog, odnosno privatna tužba sadrži:
  - 1) ime i prezime okrivljenog sa ličnim podacima **ukoliko su poznati**;
  - 2) **kratak opis** dela;
  - 3) **zakonski naziv** krivičnog dela;
  - 4) označenje suda pred kojim se ima održati glavni pretres;
  - 5) predlog koje dokaze treba izvesti na glavnom pretresu, sa naznačenjem činjenica koje bi se imale dokazati i kojim od predloženih dokaza;
  - 6) **predlog vrste i mere krivične sankcije i mere čije se izricanje traži.**

U optužnom predlogu, odnosno privatnoj tužbi može se predložiti da se okrivljeni stavi u pritvor, a ako se za vreme sprovođenja dokaznih radnji nalazio u pritvoru, u optužnom predlogu će se naznačiti koliko je vremena bio pritvoren.

Ako javni tužilac na osnovu prikupljenih dokaza smatra da nije potrebno održavanje glavnog pretresa, u optužnom predlogu može staviti zahtev da se zakaže ročište za izricanje krivične sankcije (član 512.).

Ispitivanje optužnog akta

- Formalno ispitivanje
- Posledice formalne neispravnosti

Ispitivanje optužnog akta

- Suštinsko (materijalno) ispitivanje:
  - Nadležnost
  - Bolje razjašnjenje stanja stvari

Odluke suda u fazi ispitivanja opt.akta

- **Odbacivanje optužnog akta**

- Zbog neispravljenih formalnih nedostataka
- Zbog okolnosti koje privremeno sprečavaju krivično gonjenje

Odbijanje optužnog akta

- 1) delo koje je predmet optužbe nije krivično delo, a nema uslova za primenu mere bezbednosti;
- 2) je krivično gonjenje zastarelo, ili da je delo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem, ili da postoje druge okolnosti koje trajno isključuju krivično gonjenje;
- 3) nema dovoljno dokaza za opravdanu sumnju da je okrivljeni učinio delo koje je predmet optužbe.

Glavni pretres

- Zakazuje se u roku od 30 dana, a u pritvorskim predmetima u roku od 15 dana od dana dostavljanja sudu opt.predloga
- Nakon određivanja gl.pretresa sud se ne može po službenoj dužnosti oglasiti mesno nenadležnim ali može po prigovoru stranaka i branioca. Taj prigovor se može staviti najkasnije do početka glavnog pretresa
- MEDIJACIJA

Glavni pretres

- Pozivanje na glavni pretres i upozorenja
- Održavanje glavnog pretresa i bez prisustva okrivljenog

Tok glavnog pretresa

- Objavljivanje sadržine optužnog akta
- Dovršava se, po mogućnosti, bez prekidanja
- Shodna primena odredaba o glavnom pretresu iz redovnog postupka

Priznanje optuženog na glavnom pretresu

- Izvode se dokazi samo u odnosu na okolnosti od značaja za krivičnu sankciju
- Ograničena visina kazne- do tri ili do pet godina

Pritvor u skraćenom postupku

- Pritvor se može odrediti protiv lica za koje postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično delo ako postoji neki od razloga iz člana 211. stav 1. tač. 1) do 3) ovog zakonika ili ako je okrivljenom izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna i ako je to opravdano zbog posebno teških okolnosti krivičnog dela.
- Pre podnošenja optužnog predloga, pritvor može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se sprovedu dokazne radnje, ali ne duže od 30 dana. Ako se postupak vodi za krivično delo za koje se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, pritvor se može, na obrazloženi predlog javnog tužioca, radi prikupljanja dokaza koji iz opravdanih razloga nisu prikupljeni, produžiti najviše za još 30 dana.
- Od podnošenja optužbe do izricanja prvostepene presude, primenjuju se shodno odredbe člana 216. ovog zakonika, s tim što je veće (član 21. stav 4.) dužno da svakih 30 dana ispita da li postoje razlozi za pritvor.

Žalba u skraćenom postupku

- Kraći rok- 8 dana (u složenim predmetima se može tražiti produženje)
- Na sednicu veća se pozivaju oni koji su to u žalbi zahtevali ali samo ako je to korisno za razjašnjenje stanja stvari
- Ostalo, kao u redovnom postupku

Ročište za izricanje krivične sankcije

- **Predlog tužioca u optužnom predlogu**
  - za krivična dela do 5 godina
  - Jasno stanje u predmetu
  - Ograničena visina sankcije
- **Odluka suda**
  - Zakazivanje pretresa
  - Zakazivanje ročišta

Odluke kojim se okončava ročište

- Zakazivanje pretresa
- Osuđujuća presuda

Prigovor protiv osuđujuće presude

- U roku od 8 dana, samo ako je presuda doneta u odsustvu okrivljenog
- Ako se okrivljeni na ročištu saglasio, nema pravo na prigovor

Postupci za izricanje mera bezbednosti

- OBAVEZNO PSIHIJATRIJSKO LEČENJE
- OBAVEZNO LEČENJE ALKOHOLIČARA ILI NARKOMANA
- ODUZIMANJE PREDMETA

OBAVEZNO PSIHIJATRIJSKO LEČENJE

- PREDLOG TUŽIOCA
- PRITVOR (OPŠTI RAZLOZI I **AKO POSTOJI OPRAVDANA OPASNOST**)
  - pre odluke o pritvoru- mišljenje veštaka
  - u zdravstvenu ustanovu ili posebnu prostoriju
- PRISUSTVO NA GLAVNOM PRETRESU

ODLUKA O PREDLOGU

- PRESUDA- OSLOBAĐAJUĆA ILI ODBIJAJUĆA
- REŠENJE O OBUSTAVI POSTUPKA (ako nije bio neuračunljiv)
- REŠENJE O MERI BEZBEDNOSTI (**rešenje koje odgovara presudi**)
- MERA BEZBEDNOSTI UZ KAZNU (**bitno smanjena uračunljivost**)
- LIŠENJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI
- PREISPITIVANJE PO ZAHTEVU I PO SL.DUŽNOSTI NA SVAKIH 9 MESECI (obustava i zamena)

ODUZIMANJE PREDMETA

- ZAŠTITA MORALA I BEZBEDNOSTI
- U „REDOVNOM POSTUPKU“ PRESUDOM
- POSEBNIM REŠENJEM

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

- **Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim delom**
- Od okrivljenog (direktno ili u zamenu)
- Od trećih lica na koja je prenetu bez naknade ili uz naknadu koja očigledno ne odgovara stvarnoj vrednosti
- Od trećih lica za koga je pribavljena (npr. Zloupotrebom položaja...)
- **Zaštita oštećenog**
- Privremene mere obezbeđenja
- Odluka u presudi ili rešenju koje odgovara presudi (može i po slobodnoj oceni)

POSTUPCI ZA PREINAČENJE PRAVOSNAŽNE PRESUDE

- OPOZIV USLOVNE OSUDE
  - Razlozi (nije izvršio obaveze, zaštitni nadzor)
  - Ovlašćeni tužilac, nadležni sud
  - Tok postupka (prethodno ispitivanje, ročište, odluka- uvek presuda)
- PREINAČENJE ODLUKE O KAZNI („NEPRAVO PONAVLJANJE“ I UBLAŽAVANJE KAZNE)

POSTUPCI ZA OSTVARIVANJE PRAVA OSUĐENOG

- USLOVNI OTPUST
- REHABILITACIJA (ZAKONSKA I SUDSKA) I PRESTANAK MERA BEZBEDNOSTI ILI PRAVNE POSLEDICE OSUDE

POSTUPAK ZA PUŠTANJE NA USLOVNI OTPUST

- PRETHODNA ISPITIVANJA (ovlašćeni podnosilac, 2/3 i nije pokušao bekstvo ili pobegao)
  - IZVEŠTAJ
- ROČIŠTE

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NEOSNOVANO LIŠENOG SLOBODE ILI NEOSNOVANO OSUĐENOG

- POJAM NEOSNOVANO LIŠENOG SLOBODE
- NEMA PRAVO ONAJ KOJI JE „SKRIVIO“ LIŠENJE SLOBODE
- **POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE**

1. ZAHTEV (TRI MESECA)

2. TUŽBA

ZASTARELOST TRI GODINE OD PRAVOSNAŽNOSTI

POSTUPAK ZA MORALNO ZADOVOLJENJE

- SREDSTVA JAVNOG INFORMISANJA

- RADNI ODNOS

- **POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PRIZNANJA RADNOG STAŽA ILI STAŽA OSIGURANJA**

POSTUPCI ZA IZDAVANJE POTERNICE ILI OBJAVE

- POTRAGA
- POTERNICA (**bekstvo**, a postoji naredba za dovođenje ili rešenje o pritvoru) naredbu izdaje sud ili upravnik zavoda, raspisuje policija
- OBJAVA (lica i predmeti u vezi krivičnog dela)
- POVLAČENJE